

V tomto oddíle najdete přehled obecných soudů ve Francii.

Obecné soudy – úvod

Soudy prvního stupně

Soudy pro občanskoprávní věci

1. Soud prvního stupně (Tribunal de grande instance – TGI)

Soud prvního stupně rozhoduje o sporech mezi soukromými osobami (**občanskoprávní a obchodní věci**) týkajících se **částek vyšších než 10 000 EUR**.

Tento soud je dále **věcně příslušný**, bez ohledu na finanční hodnotu nároku, zejména **v těchto oblastech**:

stav osob: manželství, rodičovství, adopce, prohlášení osoby za nezvěstnou;

oprava dokladů o osobním stavu;

dědictví;

správní sankce ukládané matričním úřadem;

petitorní žaloby a žaloby pro rušení držby týkající se nemovitostí;

průmyslová ocenění;

rušení sdružení;

soudní ochrana, soudní správa a soudní likvidace, není-li dlužník obchodníkem ani není zapsán v živnostenském rejstříku;

úrazové pojištění a pojištění pro případ nemoci z povolání samostatně výdělečně činných osob v zemědělství;

registrační poplatky, poplatky za výpis z katastru nemovitostí, kolkové poplatky a nepřímé příspěvky a daně související s těmito poplatky, daněmi nebo příspěvky;

obchodní pronájmy kromě sporů týkajících se stanovení ceny nájemného, které se přehodnocuje nebo obnovuje, pronájmy nebytových prostor a smlouvy o užívání v oblasti obchodu;

zpochybnění pravosti veřejných listin;

občanskoprávní řízení ve věci pomluvy či verbální nebo písemné veřejné nebo neveřejné urážky;

spor týkající se platby, záruky nebo úhrady všech druhů pohledávek vymáhaných celní správou a jiných celních záležitosti v případech a za podmínek stanovených celním kodexem.

Soud prvního stupně tvoří profesionální soudci a státní zástupci: předseda, místopředsedové, soudci, **státní zástupce (Procureur de la République)**, náměstci státního zástupce, substituti.

Někteří z těchto profesionálních soudců jsou specializovaní soudci a působí zejména v trestní oblasti, jako:

soudce pro děti a mladistvé, který je příslušný pro přijímání opatření na ochranu nezletilých osob v nebezpečí a rozhodnutí o protiprávním jednání (přestupky páté třídy a trestné činy), kterého se dopustily nezletilé osoby. Jestliže v trestní oblasti rozhoduje v neveřejném řízení, může nařídit pouze výchovná opatření. Jestliže předsedá soudu pro mladistvé, zasedají spolu s ním i dva laičtí přísedící, a tento soud může nařídit výchovné sankce a tresty.

soudce pro výkon trestu, který má za úkol stanovit hlavní náležitosti výkonu trestů odnětí nebo omezení svobody; působí-li v tzv. „uzavřeném“ prostředí v případě trestu odnětí svobody, je příslušný k rozhodnutí o úpravě trestu (např.: umístění mimo věznici, výkon trestu zčásti na svobodě, podmíněně propuštění, umístění pod elektronický dohled); působí-li v otevřeném prostředí, má za úkol sledovat a kontrolovat odsouzeného během výkonu trestu (např.: trest odnětí svobody s odkladem na zkušební dobu, obecně prospěšné práce, sociální a soudní dohled...);

vyšetřující soudce, který má za úkol provést, pod dohledem vyšetřovacího senátu odvolacího soudu, veškeré úkony potřebné k prokázání pravdy; shromažďuje veškeré důkazní materiály v souzené věci, ať již jde o důkazy usvědčující nebo zprošťující; v okamžiku, kdy považuje vyšetřování za ukončené, může vydat usnesení o zastavení vyšetřování nebo poslat obviněného před soud, u něhož probíhá soudní řízení. Vyšetřující soudce nemůže zahájit vyšetřování z úřední povinnosti. Musí ho tím pověřit státní zástupce nebo se na něj musí obrátit poškozený, a to formou zahájení adhezního řízení.

Soud prvního stupně obvykle sídlí ve **správním městě departementu**, ale může sídlit i v jiných obcích. K 1. lednu 2017 existovalo 164 soudů prvního stupně.

2. Instanční soud (Tribunal d'instance)

Instanční soud rozhoduje o sporech mezi soukromými osobami (občanskoprávní věci), **týkajících se částky nepřesahující 10 000 EUR. (Má v určitých věcech výlučnou příslušnost bez ohledu na hodnotu nároku, jako jsou žaloby o určení hranic pozemku nebo nucená vystěhování nájemníka.)**

Dále má **soudní příslušnost** (např. exekuce srážkou ze mzdy, doživotní renta, problémy týkající se voleb, pronájem bytových prostor) a **správní příslušnost**; tj. např. vedoucí kanceláře instančního soudu je příslušný vydávat osvědčení o státním občanství.

Soudce instančního soudu dále vykonává funkci **soudce ve věcech poručnictví (kromě poručnictví nezletilých, které zákonem ze dne 12. května 2009 spadá do příslušnosti soudců pro rodinné záležitosti soudu prvního stupně (TGI))**: to znamená, že jeho úkolem je zajistit ochranu zranitelných dospělých osob, pokud jde o správu jejich majetku.

Instanční soud tvoří jeden nebo více soudců, ale ve věci rozhoduje samosoudce.

Instanční soud má obvykle sídlo v **okresním městě**. K 1. lednu 2017 existovalo 307 instančních soudů.

3. Místní soud (Jurisdiction de proximité)

Místní soudy rozhodují v **občanskoprávních sporech** mezi soukromými osobami týkajících se **částek nižších než 4 000 EUR**.

S účinností od 1. července 2017 budou místní soudy zrušeny (zákon č. 2011-1862 ze dne 13. prosince 2011), přičemž jejich pravomoci převezmou instanční soudy.

4. Obchodní soud

Obchodní soud rozhoduje ve **sporech** týkajících se závazků mezi obchodníky, mezi úvěrovými ústavami nebo mezi prvními a druhými navzájem a ve sporech týkajících se obchodních společností nebo obchodních úkonů mezi různými osobami. Rozhoduje rovněž o zahájení **řízení, která se týkají podniků v obtížích**. Obchodní soud se skládá z laických soudců, kteří jsou dobrovolníci, obchodníci nebo vedoucí pracovníci podniků. Jsou voleni na dobu 2 let během prvních voleb a poté na dobu 4 let od skončení prvního funkčního období sborem volitelů, který tvoří soudci a bývalí soudci tohoto soudu a dále tzv. „délégués

consulaires“, tj. obchodníci nebo vedoucí pracovníci podniků voleni na území obvodu obchodního soudu každých pět let. Jejich posláním je každoročně se účastnit voleb soudců obchodních soudů.

Ke dni 1. ledna 2017 existovalo na metropolitním území **134 obchodních soudů, v departementech Alsasko–Moselle 7 obchodních komor a na zámořských územích 9 smíšených obchodních soudů.**

Není-li stanoveno jinak, je kolegium obchodního soudu složeno z nejméně tří soudců.

Zájem společnosti v něm zastupuje státní zastupitelství. Má za povinnost vyjednat se ve věcech podniků v obtížích.

Kancelář obchodního soudu vykonává vedoucí soudní kanceláře, který je veřejným činitelem a úřední osobou.

5. Pracovní soud (Conseil de prud'hommes)

Pracovní soud má za úkol rozhodovat ve sporech vzniklých mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v souvislosti s pracovní smlouvou (mzda, pracovní doba, obtěžování, sankce...). Jde o paritní soud složený z laických soudců zastupujících zaměstnavatele a zaměstnance.

Je rozdělen do 5 specializovaných sekcí (vedoucí a řídicí pracovníci, průmysl, obchod a obchodní služby, zemědělství, různé činnosti). V případě, že dojde k rovnosti hlasů 4 soudců, zasedání pracovního soudu předsedá soudce jmenovaný předsedou soudu prvního stupně (TGI), tzv. „juge départiteur“.

V každém departementu je jeden nebo několik pracovních soudů a minimálně jeden v obvodu soudu prvního stupně (TGI).

Existuje 210 pracovních soudů.

V souvislosti s reformou pracovních soudů v roce 2017 již soudci nebudou voleni, nýbrž budou jmenováni na návrh reprezentativních odborů a organizací zaměstnavatelů na základě příslušných soudních jednání. Budou jmenováni na čtyřleté období.

6. Soud pro záležitosti sociálního zabezpečení (Tribunal des affaires de la sécurité sociale, TASS)

Soud pro záležitosti sociálního zabezpečení rozhoduje **ve sporech mezi fondy sociálního zabezpečení a uživateli** (např.: problém uzavření pojištění s určitým fondem, přiznání a úhrada plnění...).

Tvoří ho předseda (soudce soudu prvního stupně (TGI) nebo honorární soudce), předsedící zastupující zaměstnance a předsedící zastupující zaměstnavatele a samostatně výdělečně činné osoby, přičemž oba jmenuje na dobu 3 let první předseda odvolacího soudu ze seznamu, který vypracoval v obvodu sídla daného soudu regionální ředitel pro mládež, sport a sociální soudržnost na návrh nejreprezentativnějších odborových organizací a organizací zaměstnavatelů.

Existuje 114 soudů pro záležitosti sociálního zabezpečení.

7. Soud pro spory týkající se pracovní neschopnosti (Tribunal du contentieux de l'incapacité, TCI)

Soud pro spory týkající se pracovní neschopnosti je věcně příslušný řešit spory týkající se invalidity nebo pracovní neschopnosti pojištěnce, to znamená stavu nebo stupně pracovní neschopnosti v případě nemoci, pracovního úrazu nebo invalidity, která je důsledkem nemoci nebo úrazu nesouvisějících s výkonem povolání.

Skládá se z předsedy (honorární soudce nebo kvalifikovaná osoba), jmenovaného vyhláškou ministerstva spravedlnosti, z předsedícího zastupujícího zaměstnance a z předsedícího zastupujícího zaměstnavatele nebo samostatně výdělečně činné osoby (oba jmenuje na dobu 3 let první předseda odvolacího soudu v obvodu sídla daného soudu ze seznamu, který vypracoval regionální ředitel pro mládež, sport a sociální soudržnost na návrh nejreprezentativnějších profesních organizací).

Existuje 26 soudů pro spory týkající se pracovní neschopnosti.

S účinností od 1. ledna 2019 budou sporné věci soudů TASS, TCI a část sporných věcí departementálních komisí sociální podpory (CDAS) převedeny na sociální centra soudů prvního stupně (TGI). Tyto specializované soudy budou tedy zrušeny.

8. Paritní soud pro spory v oblasti zemědělských pronájmů (Tribunal paritaire des baux ruraux)

Paritní soud pro spory v oblasti zemědělských pronájmů je věcně příslušný pro rozhodování ve **sporech týkajících se zemědělských pronájmů, které vznikly mezi pronajímatelem a nájemcem nebo podílným pachtýřem** ve věci podmínek pronájmu nebo podílného pachtu zemědělského majetku, pronájmu dobytka, pronájmu s převedením vlastnických práv k povrchu pozemku s možností následné výpovědi s náhradou, pronájmu oproti závazku obdělávání a poskytnutí určitého množství vypěstované úrody, emfyteutického pronájmu, smluv o využívání pastvin.

Paritnímu soudu pro spory v oblasti zemědělských nájmu předsedá soudce instančního soudu. Asistují mu 4 laičtí předsedící, které si mezi sebou volí jejich kolegové: 2 z řad pronajímatelů a 2 z řad nájemců, kteří jsou voleni na dobu 6 let na základě volebních kandidátních listin, které sestavil prefekt na návrh komise pro přípravu volebních seznamů.

V souvislosti s reformou paritních soudů pro spory v oblasti zemědělských pronájmů v roce 2018 již předsedící nebudou voleni, nýbrž budou jmenováni na návrh nejreprezentativnějších profesních organizací na základě příslušných soudních jednání. Budou jmenováni na šestileté období.

Soudy pro trestní věci

1. Porotní soud (Cour d'Assises)

Porotní soud je věcně příslušný pro **rozhodování o zločinech**, to znamená o **nejzávažnějších trestných činech**, za které lze uložit trest odnětí svobody na dobu 10 let až doživotí.

Jde o **departementální soudní orgán**, který nepůsobí trvale. Data jednání se stanoví vždy, když je to zapotřebí. Nicméně tento soudní orgán je v největších departementech orgánem téměř trvalým.

Tvoří ho 3 profesionální soudci: předseda (předseda soudního senátu nebo soudce odvolacího soudu), 2 předsedící soudci (soudci odvolacího soudu nebo soudci soudu prvního stupně (TGI), v jehož departementu zasedá porotní soud), porota (6 vylosovaných občanů). V případě zločinů spáchaných nezletilými osobami zasedá s porotci ve složení porotního soudu pro nezletilé. Předsedící profesionální soudci jsou v takovém případě soudci pro děti a mladistvé.

O některých zločinech, na něž se vztahují zákonné předpisy týkající se terorismu, vojenských záležitostí nebo nezákonného obchodování s omamnými látkami, rozhoduje porotní soud složený výhradně z profesionálních soudců.

Státní zastupitelství zastupuje státní zástupce pro soudy druhého stupně (avocat général).

2. Trestní soud

Je věcně příslušný **pro rozhodování o trestných činech (délits)**, za něž lze uložit trest odnětí svobody až na 10 let nebo peněžní trest ve výši nejméně 3 750 EUR. Působí v rámci soudu prvního stupně (TGI). Tvoří ho zásadně 3 profesionální soudci kromě případů, kdy zákon stanoví trestné činy, o nichž rozhoduje samosoudce.

Státní zastupitelství zastupuje státní zástupce pro soudy prvního stupně nebo jeden z jeho substitutů.

3. Přestupkový soud (Tribunal de police)

Do 1. července 2017 je věcně příslušný pro rozhodování o přestupcích a méně závažných trestných činech páté třídy, má sídlo u instančního soudu a předsedá mu soudce instančního soudu, který rozhoduje jako samosoudce. Od uvedeného data bude věcně příslušný pro rozhodování o všech přestupcích a méně závažných trestných činech, bude mít sídlo u soudu prvního stupně (TGI) a bude se skládat z jednoho soudce tohoto soudu.

Státní zastupitelství zastupuje státní zástupce pro soudy prvního stupně nebo jeden z jeho substitutů.

4. Místní soud (Juridiction de proximité)

Do 1. července 2017 je věcně příslušný rozhodovat o přestupcích a méně závažných trestných činech první až čtvrté třídy. Má sídlo u instanačního soudu. Předsedá mu soudce místního soudu, který rozhoduje jako samosoudce.

Funkci státního zastupitelstva obvykle vykonává policejní komisař. Od 1. července 2017 bude zrušen, neboť jeho věcná příslušnost bude převedena na přestupkový soud, který bude k témuž datu připojen k soudu prvního stupně (TGI).

5. Specializované soudy

Existují i specializované soudy zaměřené na určité spory v trestních věcech, jako jsou např. námořní obchodní soudy, kterých je v současnosti 6 a které jsou příslušné rozhodovat o určitých trestných činech v námořní oblasti.

Soudy druhého stupně

Odvolací soud zasahuje na druhém stupni řízení, aby přezkoumal skutkové a právní okolnosti **věcí, které byly již rozsouzeny** soudy prvního stupně.

Tvoří ho výhradně profesionální soudci: první předseda, předsedové senátů a soudci (s výjimkou odvolacího porotního soudu, viz výše).

Každý soud je rozčleněn na proměnlivý počet senátů, z nichž některé jsou specializované (občanskoprávní, sociální, obchodní a trestní).

Rozhodnutí porotních soudů při odvolání přezkoumává jiný porotní soud, který určí trestní senát kasačního soudu. **Odvolací porotní soud** tvoří 9 porotců.

Odvolacím soudem soudů pro spory týkající se pracovní neschopnosti je **Národní soudní dvůr pro spory týkající se pracovní neschopnosti a sazebníků pojištění pracovních úrazů**. Rozhoduje rovněž v první a poslední instanci ve sporech souvisejících se sazebníkem pojištění pracovních úrazů. Státní zastupitelství zastupuje nejvyšší státní zástupce nebo některý z jemu podřízených státních zástupců pro soudy 2. stupně nebo jejich substitutů.

S účinností od 1. ledna 2019 bude tento soud také zrušen.

Kasační soud

Kasační soud je **nejvýše postavený soudní orgán v rámci obecného soudnictví**. Sídlí v Paříži. Jeho úkolem je ověřovat **shodu rozhodnutí** soudů prvního a druhého stupně s právními předpisy, aniž by jakkoli znovu posuzoval skutkový stav. Kasační soud tak nevytváří třetí stupeň soudnictví, nýbrž vystupuje jako **regulační orgán práva a dodržování zákonnosti**, a zajišťuje tak **jednotnost judikatury**.

Soudy mohou žádat Kasační soud o vydání „stanoviska“ k nové právní otázce, která vyvolává závažné obtíže a vyvstává v mnoha sporech.

Kasačnímu soudu je věc postoupena zejména na základě **„dovolání ke kasačnímu soudu“**, mimořádného opravného prostředku podaného osobou, již se dotčené soudní rozhodnutí týká, nebo státním zástupcem.

Kasačnímu soudu je věc postoupena zejména na základě **„dovolání ke kasačnímu soudu“**, mimořádného opravného prostředku podaného osobou, již se dotčené soudní rozhodnutí týká, nebo státním zástupcem.

Je-li Kasační soud názoru, že napadené rozhodnutí nebylo přijato v souladu s právními předpisy, toto **rozhodnutí zruší**. Věc je následně vrácena k dalšímu řízení příslušnému soudu.

V opačném případě **dovolání zamítne**, čímž se napadené rozhodnutí stává konečným.

Ve výjimečných případech může **rozhodnutí zrušit bez vrácení**, pokud zrušení neimplikuje, že musí být znovu rozhodnuto ve věci samé. Zruší-li rozhodnutí bez vrácení, může v občanskoprávní oblasti rozhodnout o věci samé, odůvodňuje-li to zájem řádného výkonu spravedlnosti, a v trestní oblasti spor i ukončit, pokud skutkový stav, jak byl svrchovaně zjištěn a posouzen u soudů rozhodujících ve věci, mu umožňuje použít příslušnou právní normu.

Kasační soud je rozdělen na senáty (tři občanskoprávní senáty, jeden obchodní senát, jeden sociální senát, jeden trestní senát), které tvoří profesionální soudci v čele s předsedou. V závislosti na povaze věci může rozhodovat buď ve smíšeném senátu (senátu složeném ze soudců, kteří jsou členy nejméně tří senátů), nebo v plénu (první předseda, předsedové nebo nejstarší členové senátů a jeden soudce z každého senátu).

Státní zastupitelství zastupuje **nejvyšší státní zástupce** a státní zástupci pro soudy 2. stupně.

Právní databáze

Ve Francii jsou právní databáze předmětem veřejné služby šíření informací na internetu. Internetové stránky [Légifrance](#) obsahují i rozsudky Kasačního soudu a odvolacích soudů:

databáze „CASS“ pro zveřejněné rozsudky Kasačního soudu,

databáze „INCA“ pro nepublikované rozsudky a

databáze „CAPP“ pro rozsudky odvolacích soudů.

Je přístup do databáze bezplatný?

Ano, přístup do databáze je **bezplatný**.

Stručný popis obsahu

Rozsudky jsou přístupné ve francouzském jazyce a **některé rozsudky** jsou přeloženy do **angličtiny, arabštiny a mandarínské čínštiny**.

V databázi „CASS“ je uloženo 120 000 rozhodnutí a ročně se jejich počet zvyšuje o 2 100.

V databázi „INCA“ je uloženo 246 000 rozhodnutí a ročně se jejich počet zvyšuje o 10 000 rozhodnutí.

V databázi „CAPP“ je k dispozici 19 000 rozhodnutí a ročně se jejich počet zvyšuje o 20 000 rozhodnutí.

Související odkazy

[Příslušnost soudů – Francie](#)

Poslední aktualizace: 14/04/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.